

27.06.2024

Dnro 1496/03.04.04.04.10/2023

Asia Kunnallisasiaa koskeva valitus

Valittajat Pekka Moilanen
Jarno Kela

Päätös, josta valitetaan

Suomussalmen kunnanhallitus 19.9.2023 § 176

Tekninen lautakunta on 29.6.2023 (§ 56) valinnut yksityisteiden talvikunnossapidon urakoitsijaksi edullisimman tarjouksen tehneen urakoitsijan Terranor Oy:n ja valtuuttanut teknisen johtajan tekemään päätökset mahdollisten optioiden käyttöönotosta vuosille 2027 ja 2028. Tarjottu vuosikohtainen urakkahinta on ollut 693 331,87 euroa.

Kunnanjohtaja on ilmoittanut 4.7.2023 kuntalain 92 §:n ja kunnan hallintosäännön 30 §:n nojalla ottavansa teknisen lautakunnan 29.6.2023 (§ 56) päättämän asian kunnanhallituksen käsiteltäväksi, koska hankinnan hyväksymisestä aiheutuvat merkittävästi nousevat yksityisteiden talvihoidon urakointiin liittyvät kustannukset ylittävät sekä talousarvioon ja taloussuunnitelmavuosille että aiemmille vuosille varatut määrärahat noin 40 prosentilla.

Kunnanhallitus on 8.8.2023 (§ 148) päättänyt keskeyttää hankinnan. Yksityisteiden urakka-alueille etelä, länsi ja itä ei valita urakoitsijaa. Jatkossa urakka-alueen yksityisteille voidaan myöntää talvikunnossapitoon aurasavustusta.

Kunnanhallitus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt valittajien viimeksi mainitusta kunnanhallituksen päätöksestä tekemän oikaisuvaatimuksen. Päätökseen liitetyn valitusosoituksen mukaan päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittajat ovat valituskirjelmästään tarkemmin ilmenevin perustein vaatineet, että valituksenalainen päätös kumotaan ja että valittajien tekemä

oikaisuvaatimus hyväksytään oikaisuvaatimuskirjelmässä mainittujen perusteluiden mukaisesti.

Asian käsittely ja selvittäminen

Kunnanhallitus on antamissaan lausunnoissa esittänyt ensisijaisesti valituksen tutkimatta jättämistä ja toissijaisesti valituksen hylkäämistä.

Valittajat ovat antaneet vastaselityksen.

Merkitään

Hallinto-oikeus on 8.11.2023 antamallaan välipäätöksellä numero 1841/2023 hylännyt valittajien esittämän valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä koskevan hakemuksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa ja poistaa kunnanhallituksen päätöksen 19.9.2023 § 176. Hallinto-oikeus poistaa kunnanhallituksen mainittuun päätökseen liitetyn valitusosoituksen ja jättää valituksen tutkimatta.

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (jäljempänä hankintalaki) 125 §:n 2 momentin mukaan hankintamenettelyn keskeyttämistä koskevaan ratkaisuun sovelletaan, mitä hankintaa koskevasta päätöksestä 123 §:ssä säädetään.

Hankintalain 145 §:n 1 momentin mukaan se, jota asia koskee, voi saattaa hankintaa koskevan asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Hankintalain 154 §:n 1 momentin nojalla markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluu sen tutkiminen, onko hankinnassa menetelty hankintalain, Euroopan unionin lainsäädännön taikka Maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen mukaisesti.

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain (410/2015), hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.

Kuntalain 136 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Teknisen lautakunnan päätöksestä 29.6.2023 (§ 56) ja kunnanhallituksen lausunnon liitteenä toimitetusta EU-hankintailmoituksesta ilmenee, että kunta on kilpailuttanut kysymyksessä olevien urakka-alueiden yksityisteiden talvikunnossapidon ja että kilpailutuksen kokonaisarvo on ylittänyt 60 000 euroa. Kysymys on siten ollut hankintalain 25 § 1 momentin 1 kohdassa säädetyn kansallisen kynnsarvon ylittävästä hankinnasta ja sitä koskevasta hankintalain 125 §:ssä tarkoitettua hankintamenettelyn keskeyttämisestä, joihin sovelletaan hankintalain säännöksiä. Kysymyksessä olevaan hankintamenettelyn keskeyttämiseen on katsottava sisältyvän myös valituksenalaisessa päätöksessä oleva toteamus siitä, että yksityisteiden urakka-alueille etelä, länsi ja itä ei valita urakoitsijaa. Kunnanhallituksen 8.8.2023 (§ 148) keskeyttämään hankintamenettelyyn sovellettavan hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta hallinto-oikeudesta kuntalain tai oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla. Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisu KHO 2018:124 huomioon ottaen mainittua säännöstä on tulkittava siten, että kunnan jäsen ei voi tehdä valitusta markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvasta kunnallisen hankintayksikön julkista hankintaa koskevasta päätöksestä siinäkin tilanteessa, että valitus on tehty kuntalaissa säädetyn valitusperusteen nojalla eikä se ole koskenut toimenpiteen hankintalain vastaisuutta.

Hallinto-oikeus toteaa edelleen, että siltä osin kuin kunnanhallitus on 8.8.2023 (§ 148) linjannut kysymyksessä olevien urakka-alueiden yksityisteiden talvikunnossapitoon jatkossa mahdollisesti myönnettävän aurasavustuksia, päätöksellä ei ole ratkaistu avustusten myöntämisen edellytyksiä tai siinä noudatettavia käytäntöjä. Päätökseen ei myöskään sisälly eikä kunnanhallituksen lausunnossa avustuksiin liittyvän päätöksenteon toimivallasta todettu huomioon ottaen edes olisi voinut sisältyä välitöntä ratkaisua avustuksen myöntämisestä tai myöntämättä jättämisestä urakka-alueilla olevien yksityisteiden osalta. Kun edellä todetun lisäksi otetaan huomioon, että kunnanvaltuusto on 18.9.2023 (§ 37) päättänyt talvikunnossapidon aurasavustuksia koskevien maksuperusteiden muuttamisesta, hallinto-oikeus katsoo, että kunnanhallituksen mainittu päätös on kysymyksessä olevilta osin rinnastettavissa yksinomaan valmistelua koskevaan päätökseen, josta ei kuntalain 136 §:ssä säädetty huomioon ottaen saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Edellä lausuttuun nähden kunnanhallituksen olisi tullut jättää valittajien tekemä oikaisuvaatimus tutkimatta eikä hallinto-oikeus voi ottaa valitusta tutkittavakseen. Koska kunnan verkkosivustolla kunnanhallituksen 8.8.2023 tekemään päätökseen § 148 liitetty kuntalain mukainen oikaisuvaatimusohje on poistettu, sen poistamiselle ei ole tarvetta.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §
Lakijulkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 25 § 2 mom ja 27 §
1 mom
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 81 § 2 mom 1–2 k

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Anna-Kaisa Marski, Riitta Arjas ja Ville Vitikka.

Esittelijä Henri Kalliosaari

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös Pekka Moilanen, sähköpostitse

Hallintolain 56 §:n 2 momentin ja 68 §:n 1 momentin mukaan on valituskirjelmän ensimmäisen allekirjoittajan Pekka Moilasan tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava siitä valituskirjelmän toiselle allekirjoittajalle Jarno Kelalle. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä tai sen viivästyttämisestä aiheutuneen vahingon, sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun ja muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi.

Oikeudenkäyntimaksu
270 euroa, josta valittajat vastaavat yhteisvastuullisesti

Jäljennös maksutta Suomussalmen kunnanhallitus / asianajaja Tatu Hirvonen, sähköpostitse

Päätöksestä on viipymättä julkaistava ilmoitus kuntalain 142 §:ssä säädetyllä tavalla.

Oikeudenkäyntimaksun peruste

Tuomioistuinmaksulaki
Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021)

Ohje oikeudenkäyntimaksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiselle

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä päätöksen esittelijältä kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimus toimitetaan Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Osoite: PL 189 (Torikatu 34-40), 90101 OULU
Puhelin: 029 56 42800 **Telekopio:** 029 56 42841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>